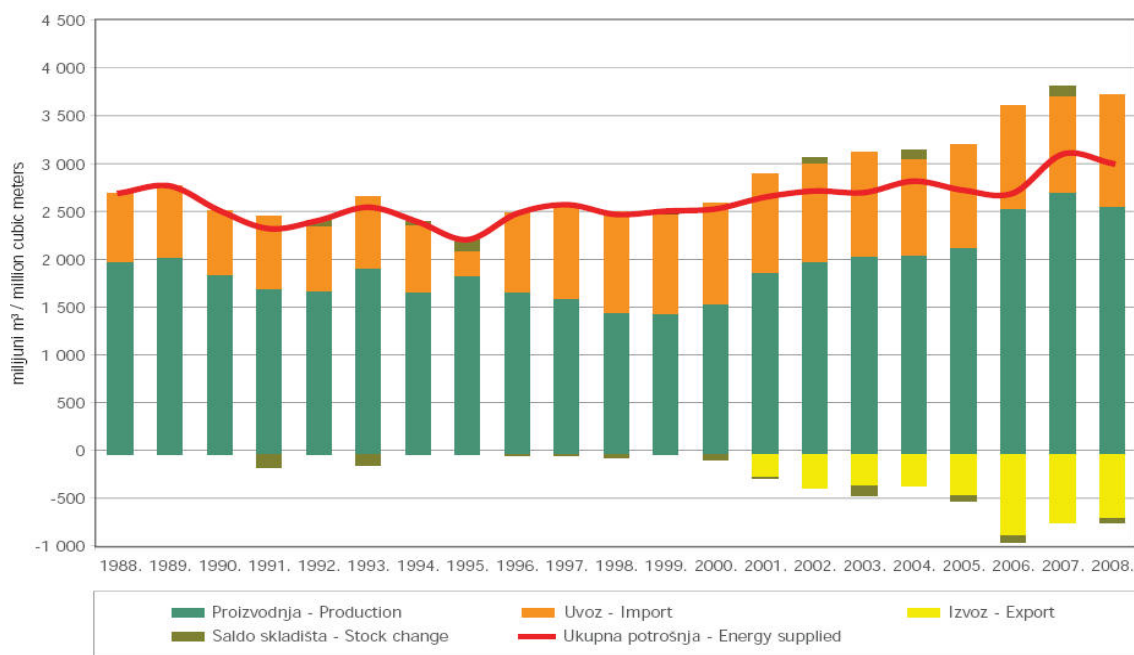

SLUŽBENE BILANCE PLINA U HRVATSKOJ

Službene bilance plina (javno dostupni podaci Ministarstva gospodarstva) u Hrvatskoj prikazane su grafički i brojčano u slici i tabeli. Da nisu sklopili ugovor o prodaji plina Talijanima (tzv. zajedničko crpljenje iz našeg dijela Jadrana), Hrvatska bi uz racionalizaciju potrošnje plina još neko vrijeme imala dovoljno plina i da nije uvozila skupi plin iz Ruske federacije, a sada naš plin iz Italije.

Slika: Službene bilance plina u Hrvatskoj (grafički)

		2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2007./06.	2002.-07.
		milijuna m³ Million cubic meters						%	
Proizvodnja	Production	2 120,3	2 189,6	2 198,1	2 283,4	2 713,5	2 892,1	6,6	6,4
Uvoz	Import	1 084,4	1 138,8	1 053,6	1 134,1	1 126,5	1 055,1	-6,3	-0,5
Izvoz	Export	362,2	342,0	347,6	446,6	895,6	751,7	-16,1	
Saldo skladišta	Stock change	59,3	-102,0	105,2	-61,0	-66,6	111,2		
Ukupna potrošnja	Energy supplied	2 901,8	2 884,4	3 009,3	2 909,9	2 877,8	3 306,7	14,9	2,6
Proizvodnja / Potrošnja %		73,1	75,9	73,0	78,4	94,3	87,4		
Izvoz / Proizvodnja %		17,1	15,6	15,8	19,6	33,0	26,0		

Tabela: Službene bilance plina u Hrvatskoj (brojčani pokazatelji)

Proizvodnja plina na području Hrvatske (2002. do 2007.) zadovoljava 73-95 % potrošnje plina u Hrvatskoj (prema službenim podacima), ali se zbog „mudrih“ osoba i ugovora i do 33% proizvedenog plina izveze u Italiju (trošak Talijana praktički je cijena proizvođenja), pa se stoga izvezeno moralo nadoknaditi uvozom plina iz Ruske federacije po cijeni 6-8 puta višoj nego je ona po kojoj ga dobivaju Talijani.

OVAKO SU UGOVORILI SA TALIJANIMA „ZAJEDNIČKU“ PROIZVODNJU NAŠEG PLINA IZ JADRANA 1997. godine:

Kao što je poznato iz objavljenih podataka, ležišta plina u hrvatskom podmorju Jadrana – **polje Ivana - sadrže ukupno 11 milijardi m³ pridobiva plina (metana)**. Polje Ivana je najveće naše jadransko plinsko polje, a rezerve plina su veće nego od svih ostalih zajedno i bile su dostatne za više od dva desetljeća opskrbe svih kućanstva u Hrvatskoj plinom. Planirano je da se ta ležišta privedu proizvodnji uz utrošak **320 milijuna USD** što uključuje sustav prikupljanja plina iz plinskog polja Ivana i plinovode prema hrvatskoj (od kojeg se prvo odustalo) i talijanskoj obali. Troškove bi dijelili po pola INA i talijanski partner. Zbog troškova koje je INA imala pri otkrivanju i određivanju pokazatelja pridobivanja tih ležišta (izrada mnoštva bušotina) talijanski partner bi uložio 12 milijuna USD više nego INA (ti troškovi INA-e bili su sigurno barem desetak puta veći). Dakle, Ina će uložiti 154, a talijanski partner 166 milijuna USD. **Za ulog od 166 milijuna USD talijanski partner će dobiti 4 milijarde m³ plina. Toj sumi, dakako, treba dodati i iznos od 85 milijuna USD, koje će strani partner uložiti u pogon i održavanje sustava proizvodnje za cjelokupno vrijeme njegova korištenja, a INA 113. Stoga će 4 milijarde m³ plina talijanski partner dobiti za 251 milijun USD (0,063 USD po m³).** Ostatak plina iz dijela koji bi po ugovoru pripadao INA-i (7 milijardi m³), ako ga ne bi mogla potrošiti kod nas INA **bi prodavala za 0,08 USD po m³**. Kako upućeni tvrde da INA, a ni država tada nisu imali novaca za svoje učešće u ovom projektu, svoj udio u troškovima INA će, dogovoreno je, isplaćivati takvom prodajom plina.

Ukupna investicija je: 320 milijuna USD (Talijani 166 - INA 154)

Ukupni troškovi pogona i održavanja u 25 godina: 198 milijuna USD (Talijani 85 - INA 113)

Ukupno: 518 milijuna USD za 11 milijardi m³ ili 0,047 USD/m³

Dakle, **proizvodna cijena plina (518 milijuna m³/11 milijardi m³) iz jadranskog (najvećeg) polja Ivana je 0,047 USD/m³ dok je iz kopnenih ležišta još i osjetno niža. Stoga je prodajna cijena plina za kućanstva danas (u Zagrebu 2,838 kn/m³ ili 0,545 USD/m³) 11,6 puta viša o proizvodne cijene plina iz Jadrana - Ivane tj. troškova proizvodnje.**

Talijani su prema ugovoru dobili 4 milijarde m³ za 251 (166+85) milijuna USD odnosno po **0,063 USD/m³** (251 milijun USD/4 milijarde m³) što je samo 0,063-0,047=0,016 USD više od njegove prosječne proizvodne cijene. Dakako, Hrvatska od toga ne dobije niti centa. Uz to spojni plinovod na talijansku obalu poprilično je dulji nego onaj na hrvatsku obalu. Ako su promijenili ovaj ugovor kojim su se njegovi kreatori hvalili, neka javnosti pokažu ugovor iz 1997. i one ugovore kojim su ga promijenili. Neka kažu koliko su plina iz Ivane dopremili u Hrvatsku od početka eksploatacije. Prema javno objavljenim podacima troškovi istraživanja koji su prethodili otkriću polja Ivana iznosili su oko 170 milijuna USD, a dogovorno s Talijanima procijenili su ih na 12 milijuna USD. Sve to pokazuje da su **talijanski "ribari plina" osim plina dobili još i mreže.**

Posve je bilo apsurdno investiciju za najveće plinsko polje u Jadranu isplaćivati Talijanima u naturi tj. plinom iz njega. Ako nije bilo novca za pokretanje proizvodnje plina moglo su dići kredit u inozemstvu ili ne pokretati proizvodnju plina (pogotovo ne samo za izvoz) dok se ne osigura novac. Trošak od 320 milijuna USD (koji je trebalo imati za početak eksploatacije) i nije neki novac za koji se Hrvatska ne bi mogla dodatno zadužiti (zanemarivo prema ukupnom dugu Hrvatske). To je upola manje novca nego što je u Hrvatskoj potrošeno za izgradnju dvorana za rukomet koje su sada samo trošak. Tada možda ne bi imali mnoge skupe puste dvorane ali bi imali dovoljno plina po cijenama dostupnima osiromašenom stanovništvu.

Dr. Sc. Branimir Molak, dipl. inž.
Doktor tehn. znanosti – naftno rudarstvo – ležišta plina
Magistar prirodnih znanosti – nuklearna i atomska fizika